

Kelemen Julianna tanítványai körében

Kelemen Julianna, a 2014-es Katedra-díjazott laudációja

Balajti Lajos
A Tornaljai Városi Hivatal
hivatalvezetője, Tornalján él

Néhány éve Gömörszkároson kop-jafát állítottak egy 48-as honvéd sírján. A szép alkotást Cselényi Árpád tanárkollégám és barátom faragta. Az a megtiszteltetés ért, hogy ntű. Tóth László lelkész úr az ünnepség alkalmából, melyet a 48/49-es magyar forradalom és szabadságharc 160. évfordulója alkalmából rendeztek, engem kért fel ünnepi beszédre.

Engedjék meg, hogy néhány sort felolvassak abból, amit ott akkor elmondtam – talán ideillik: „Szívesen jöttünk ebbe a gömői végvárho, ahol mára a napi harcok tétjévé a túlélés, a megmaradás, s a majdani felemelkedés reményének megőrzése vált. S Balassitól tudjuk, hogy a végváriak élete minden szépségével együtt is mennyire emberpróbáló. De ma is vannak itt derék emberek, akik nincsenek ugyan sokan, de akik – hogy egy idevágó szólással éljek – nem engednek a negyvennyolcból.

Számunkra, Gömör magyarsága számára ugyanis negyvennyolc első számú üzenete a hűség kell, hogy legyen. Hűség történelmünk hagyományaihoz, anyanyelvünkhöz, szülőföldünkhöz. Ratkó József írja *Szűkebb hazám, Magyarország* c. írásában: „...düheim is idevalósiak...” Kitérőlhetteetlenül s folyamatosan dörömböl szívemen két verssor:

„Kiváborolni innen! legalább / a legközelebbi fűszálig.”

De megszólít az erősebb, mert igazabb tanulság is: Mindenütt lehet élni. Mindenütt kell élni. Meg kell lagnunk ezt a hazát, meglakni minden talpalatnyi földjét. Magunkévá kell lagnunk ezt a hazát. S művelni azzal is, hogy belehalunk.“

Nekünk tehát itt kell otthon lennünk mindig s minden körülmények között.

Bárhon húzzák is meg az ország-, megye- s járáshatárokat, bárhogy próbálnak is meg bennünket feldarabolni, elszigetelni, elkieseríteni, szülőföldünkön idegeneknek kikiáltani. Számunkra a szent neveket az ezredév a haza ehhez a csücskéhez csatolja, s nagyapáink sírját sem vihetjük magunkkal Londonba, New Yorkba, de még Pozsonyba, Miskolcra vagy még csak Putnokra sem.”

Gömörszkáros és Gice légvonalban pár kilométer...

A következő percekben egy gicei polgárról, egy pedagógusról lesz szó. Aki Gicén kezdte koptatni az iskola-padot, és egylőre úgy tűnik, Gicén is fejezi be majd valamikor nagyon sokára ebbéli tevékenységét. Kívánjuk neki!

Gicén, azon a Nagyrőcei járásban lévő településen, melynek 2001-ben, a népszámláláskor 788 lakosából 391 roma volt, 207 magyar és 149 szlovák. Ez a helyzet 2011-re annyiban változott, hogy a 877 lakosból továbbra is 391 a roma, de már 235 a szlovák és csak 167-en vallják magukat magyarnak.

Egészen más volt a helyzet még 1968-ban, amikor is Kelemen Julianna meglátta a napvilágot Nagyrőcén; akkor még ott is voltak magyarok, és beszéltek is magyarul. Az alapiskola alsó tagozatát már falujában, Gicén végezte, majd Pelsőcön folytatta a felső tagozaton. Később a tornaljai gimnáziumban érettségizett, hogy azt követően egy évig Pozsonyban hallgasson matematikát és fizikát. Családi okoknál fogva megszakította tanulmányait – ám nem szakított a pedagógiával. 1987-től a gicei alapiskolában dolgozott nevelőnként – és ezzel párhuzamosan elvégezte a losonci pedagógiai középiskola nevelőnői szakát. Tanulmányait a Sárospataki Tanítóképző Főiskola

levelező tagozatán folytatta – 1998-ban diplomázott.

Ugyanebben az évben újabb kihívás érte: ő lett egykori alma matere igazgatója és a magyar évfolyamok tanítója. Még így is maradt energiája a tanulásra, önmaga fejlesztésére: miután diákjai érdeke úgy kívánta, 2008-ban sikerrel fejezte be az eperjesi egyetem speciális pedagógia szakát is.

A Kelemen Julianna általa vezetett iskolában jelenleg 4 szlovák és egy magyar tannyelvű osztály működik. Csak az igazgató asszony/tanító néni munkáját dicséri, hogy a magyar osztály nem hogy nem tartozik a vegyes oktatási nyelvű iskolák úgynevezett „futottak még” osztályai közé, de az elmúlt években jelentős fejlődés tapasztalható.

Míg a 2010/2011-es tanévben még csak 15 diákjuk volt, ez a 2012/13-as évre már 21-re nőtt, 2014/15-ben pedig már az előző évi 26-os létszámot sikerült megőrizni.

S mindezek mellett sikeresen integrált egy súlyos agykárosodással született kisfiút is az osztályában...

Gicén az élet nem egyszerű. Az elmúlt évtizedekben a falu szociális helyzete erősen leromlott, utolsó vegyesen lakott faluként utóvédet jelent a magyar kultúra és oktatásügy számára is. Megváltozott a falu etnikai összetétele is – olyannyira, hogy Gicén immár második alkalommal van roma polgármester. Kelemen Julianna igazgató asszony megtanult együtt élni a megváltozott környezettel, megtalálta az örömét ezekben a hétköznapiakban és küzdelmekben is – és az egykori utóvédből, ebből a gömői végvárból (lásd a számokat), talán tudott előőrsöt építeni!

Gratulálunk!